

Technická univerzita v Liberci
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra: Tělesné výchovy
Studijní program: Ekonomika a management
Obor: Sportovní management

Historie a současnost horolezeckých stěn v České republice
History and present of climbing walls in the Czech republic

Bakalářská práce: 07-FP-KTV-215

Autor:

Mirek MATĚJEC

Podpis:

.....

Adresa:

Nedvězí 87
512 01, Slaná

Vedoucí práce: Mgr. Radim Antoš

Počet

stran	slov	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
48	9 499	5	4	14	2

V Liberci dne: 10. 5. 2007

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že se na mou bakalářskou práci plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne: 10. 5. 2007

Mirek Matějec

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl mnohokrát poděkovat všem, kteří mi při zpracování mé bakalářské práce pomáhali. Děkuji v první řadě vedoucímu práce Mgr. Radimu Antošovi za jeho čas, věcné připomínky a rady. Dále bych rád poděkoval Mgr. Tomášovi Marčíkovi za poskytnuté informace a ochotu spolupráce. Samozřejmě děkuji všem mým blízkým – rodině a přátelům, kteří se mnou měli v tomto období trpělivost a kteří mi v nejtěžších chvílích i po celou dobu studia pomáhali a podporovali mě.

Historie a současnost horolezeckých stěn v České republice

MATĚJEC Mirek

BP-2007

Vedoucí BP: Mgr. Radim Antoš

Anotace

Cílem bakalářské práce bylo vypracovat ucelený přehled a srovnání horolezeckých stěn v České republice. V teoretické části jsem se zaměřil na horolezectví jako celek, na jeho rozdělení a vše podstatné k pochopení horolezectví jako sportu a horolezeckých stěn jako jeho součástí. V praktické části jsem pracoval především s fakty získanými anketou. Na základě analýzy ankety jsem vytvořil mnohé přehledy a dělení a to jak historie, tak především současného stavu horolezeckých stěn, z kterých jsem vytvořil vyhodnocení a prognózu do budoucna.

Annotation

The aim of this bachelor thesis was to elaborate a comprehensive overview and comparison of indoor climbing walls in the Czech Republic. The theoretical part of the paper deals with climbing as a whole focusing on its sub-division and everything relevant that is necessary for understanding climbing as a sport discipline and climbing walls as its integral part.

The practical part involves treatment of the data mined from opinion poll. The analysis of the survey provides various kinds of overview and division concerning not only the history but also the present state of climbing walls in the first place. Assessment and forecasting are presented further based in the analysis of the empirical data.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíle práce	9
2 Horolezectví a jeho disciplíny.....	10
2.1 Rozdělení dle přístupu lezců a jednotlivých lezeckých oblastí.....	10
2.2 Rozdělení dle druhu horniny	11
2.3 Rozdělení soutěžního lezení.....	11
2.4 Rozdělení dle dalších specifických odvětví horolezectví	12
3 Lezecké klasifikace a styly skalního lezení.....	14
3.1 Lezecké klasifikace - přehled a srovnání	14
3.2 Styly lezení na skalách používané ve sportovním lezení	16
4 Soutěžní lezení dospělých v České republice	18
4.1 Lezení na obtížnost.....	18
4.2 Lezení na rychlost	19
4.3 Bouldering.....	19
5 Historie vzniku stěn ve světě	20
6 Historie a současnost horolezeckých stěn v ČR.....	22
6.1 První horolezecké stěny v ČR	22
6.2 Vývoj horolezeckých stěn v ČR od roku 1991	23
6.3 Počet stěn na jednotlivé kraje a počet obyvatel na stěnu v krajích	25
6.4 Praha – největší lezecké stěny v ČR.....	27
6.4.1 Srovnání pražských a mimopražských stěn	27
6.4.2 Největší lezecká centra v České republice	28
6.5 Venkovní lezecké stěny.....	30
6.6 Boulderingové stěny v ČR (tzv. bouldrovky)	32
6.7 Horolezecké stěny pořádající kurzy lezení.....	33
6.7.1 Počty stěn s kurzy lezení	33
6.7.2 Jak, kdy a kde začít s lezením	34
6.8 Výrobci horolezeckých stěn v České republice	35
6.8.1 Historie vzniku firem zabývajícím se výstavbou horolezeckých stěn	35
6.8.2 Podíl jednotlivých firem na lezeckých stěnách v ČR.....	36
7 Vyhodnocení dostupných dat	39

7.1 Vyhodnocení současné situace	39
7.2 Prognóza do budoucna	40
8 Závěr	42
9 Literatura	43
10 Seznam příloh	44

Seznam zkratk a symbolů

%	procento
AF	all free, styl skalního lezení
AGFIS	Asociace mezinárodních sportovních federací
BB	Boulderbar
č.	číslo
ČP	Český pohár
ČR	Česká republika
JPK	jednotná pískovcová klasifikace
m	metr
m. n . m.	metrů nad mořem
m ²	metr čtvereční
MČR	Mistrovství České republiky
OS	onsight, styl skalního lezení
OSF	onsight flash, styl skalního lezení
PP	pink point, styl skalního lezení
RK	rot kreis, styl skalního lezení
RP	red point, styl skalního lezení
SP	Světový pohár
TR	top rope, styl skalního lezení
UIAA	mezinárodní horolezecký svaz
USA	Spojené Státy Americké
VUT	Vysoké učení technické

Úvod

Lezení se v během několika let stalo velmi populárním sportem. Není to již zábava pouze pro pár psychicky a fyzicky odolných jedinců, jak bylo chápáno v minulosti. Lezení dnes může provozovat téměř každý bez rozdílu pohlaví, věku, zdravotního stavu nebo postižení.

To, že si tuto aktivitu může dnes zkusit většina z nás je především zásluhou umělých stěn, kam nejčastěji směřují lezení chtiví lidé své první kroky.

Na základě informací o závodech konaných v různých krajích republiky bylo zjištěno, že počet stěn v ČR je obrovský a že vlastně neexistuje žádná publikace, která by mapovala horolezecké stěny a právě tento fakt se stal při vybírání tématu bakalářské práce rozhodujícím.

Záměrem práce je vypracovat použitelný ucelený přehled horolezeckých stěn a především základních informací o vzniku, současném stavu a možném vývoji do budoucna, který doposud nikdo nevydal a ani dokonce nevytvořil v žádné jiné dostupné podobě. Tato bakalářská práce má sloužit jako pomocník, který by mohl sloužit budoucím majitelům stěn, firmám zabývajícím se výstavbou stěn a v neposlední řadě lezcům, které tato problematika zajímá.

Práce je rozdělena do tří částí, přičemž první část je věnována základům horolezectví a jeho dělení, popis sportovního lezení a pojmů s ním souvisejících. Druhá část je zaměřena na shromáždění dat a jejich zpracování především grafickou formou a v části třetí je na základě vyhodnocených dat nastíněn vývoj do budoucna.

1 Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce je vytvořit ucelený přehled historie a současného stavu horolezeckých stěn v České republice.

Aby bylo dosaženo cíle práce, byly stanoveny následující dílčí úkoly:

1. Shromáždění informací o horolezectví v jeho současné podobě

První část práce má za úkol shromáždit všechny podstatné informace o horolezectví, jeho základním dělení, o sportovním a závodním lezení jakožto základu pro vznik horolezeckých stěn.

2. Shromáždění dat o horolezeckých stěnách v ČR

Úkolem této praktické části je sběr dat o horolezeckých stěnách a jejich následné zpracování.

3. Vyhodnocení dostupných dat

Poslední část má za úkol vyhodnotit shromážděná a zpracovaná data, nastínit vývoj horolezeckých stěn do budoucna na základě dat a zkušeností.

2 Horolezectví a jeho disciplíny

Pro orientaci v různých odvětvích horolezectví, mezi které patří i lezení na umělých stěnách, je třeba zmínit minimum o vývoji a dělení tohoto sportu. O disciplínách, v současné době více oblíbených a souvisejících s lezením na umělých stěnách, bude více zmíněno v samostatných kapitolách.

Horolezectví je bezpochyby v původním slova smyslu lezení v horách a ve velehorském terénu. Však za posledních více jak sto let se horolezeckými terény staly nejen nejvyšší hory, ale i nízké pískovcové věže, krasové útvary i pobřežní útesy. Tento široký pojem lze v dnešní době rozdělit alespoň do několika základních odvětví.

Rozdíl mezi horolezectvím a lezením můžeme nalézt v terénu, ve kterém se horolezec či lezec pohybuje. Lezec je člověk, který leze po umělých stěnách, menších skalách, budovách atd. Horolezec se pohybuje v horolezeckém terénu, kterým jsou právě hory, velehory, ale i terény, u kterých jsou charakteristické dlouhé nástupy, vícedélkové lezení a objektivní nebezpečí.

Z tohoto stručného rozdělení lze vyčíst, že horolezectví vyžaduje více dovedností a znalostí než lezení.

2.1 Rozdělení dle přístupu lezců a jednotlivých lezeckých oblastí

Sportovní lezení je směr lezení, kde problémy fyzické převládají nad problémy psychickými, čímž se lezec může soustředit pouze na maximální výkon a nemusí si připouštět nebezpečí v podobě dlouhého, nebezpečného pádu, nebo jiného nebezpečí. Vzdálenosti mezi jistíci body jsou poměrně malé (mezi dvěma až čtyřmi metry od sebe), tudíž se lezec může maximálně soustředit pouze na těžké kroky a nemusí myslet na případné následky pádu. V současné době je právě tento způsob relativně bezpečného lezení velmi populární a umožňuje lezení také méně psychicky odolným jedincům. Sportovní lezení proslavili především proslulé francouzské a italské vápencové útesy, ale samozřejmě i v České republice je několik desítek oblastí, kde se sportovní lezení provozuje.

Tradiční způsob lezení. Při tomto způsobu lezení je nutné sladit nejen technickou a fyzickou, ale i psychickou připravenost lezce. Často nejde ani o absolutní lezeckou náročnost.

Při tradičním lezení musí lezec zakládat do skály vlastní postupová jištění a mít dobře zvládnutou manipulaci s lezeckým materiálem. V opačném případě může mít pád tragické následky.

2.2 Rozdělení dle druhu horniny

Toto rozdělení je používáno zejména v České republice, kde se pojem pískovcové lezení chápe nejčastěji jako rozdílný druh lezení a to zejména díky svému odvážnému pojetí, které je právě pro české pískovcové lezení tradiční.

Pískovcové skalní lezení. Je to tradiční lezecké odvětví České republiky a Saska. Lezení na pískovci často vyžaduje notnou dávku odvahy a rozhodnosti. K jištění se používají masivní železné kruhy, které mají mezi sebou značné vzdálenosti, často i 15 m, přičemž v některých cestách kruh není vůbec. Mezi kruhy se pro jištění používají pouze smyčky různých průměrů. V současné době se již nově vznikající cesty na pískovci začínají odjišťovat lépe, často borháky, podle vzoru sportovních cest. Neplatí to však pro všechny cesty, většina prvovýstupů je stále dělána podle klasického pískovcového odvážného stylu.

Lezení na nepískovcových skalách, tedy lezení po pevných materiálech jakou jsou nejčastěji vápenec a žula. Na těchto skalních terénech se setkáváme jak s tradičním, tak i sportovním způsobem lezení. V ČR bývá lezení na nepískovcových terénech často pojato ve sportovním stylu. V zemích jižní Evropy toto platí dvojnásob, zde je zajištění cest srovnatelné s umělými stěnami.

2.3 Rozdělení soutěžního lezení

Jistě nelze zapomenout na soutěžní lezení, které je bezpochyby zařazeno do sportovního lezení. Závodní lezení se v dnešní době odehrává převážně na umělých stěnách. Tuto specifické odvětví lezení, kvůli kterému vlastně umělé stěny vznikly (viz. kapitola 5 Historie vzniku stěn ve světě) se dělí do třech základních disciplín, které zde budou zmíněny pouze velmi stručně. Více se o nich lze dovědět v kapitole 3 Soutěžní lezení dospělých v ČR.

Lezení na obtížnost kde cílem závodníka je dolézt co nejvýše na postupně se ztěžující neznámé cestě.

Lezení na rychlost, kde je cílem závodníka vylézt danou cestu v co nejkratším čase. Vždy lezou dva lezci paralelně a rychlejší z této dvojice postupuje.

Bouldering je mladá, velmi dynamická, a v dnešní době u nás dosti oblíbená disciplína. Cílem závodníka je zdolat určitý počet boulderových problémů na co nejmenší počet pokusů v časově omezeném intervalu.

Lezení na obtížnost a bouldering mají samozřejmě i své nesoutěžní podoby. Při lezení na obtížnost je to vylezení co nejobtížnější cesty. U boulderingu jde o přezení co nejtěžšího problému relativně nízko nad zemí.

2.4 Rozdělení dle dalších specifických odvětví horolezectví

Lezení více délkových cest. Pohybuje na hranici mezi lezením a horolezením. Často je při tomto lezení nutné budovat postupové stanoviště a mít dobré znalosti manipulace s lezeckými pomůckami.

Big Walls – lezení „velkých stěn“. Jde o výstupy vyznačující se velkou výškou stěny (až 1500 m). Při těchto výstupech je nutné budovat postupová jištění a tábory. Horolezci při tomto lezení často tráví ve stěně i několik dní.

Mixové lezení - lezení v terénech, kde se kombinuje led, skála a sníh. Leze se pomocí vybavení do těchto podmínek, což jsou především mačky a cepíny.

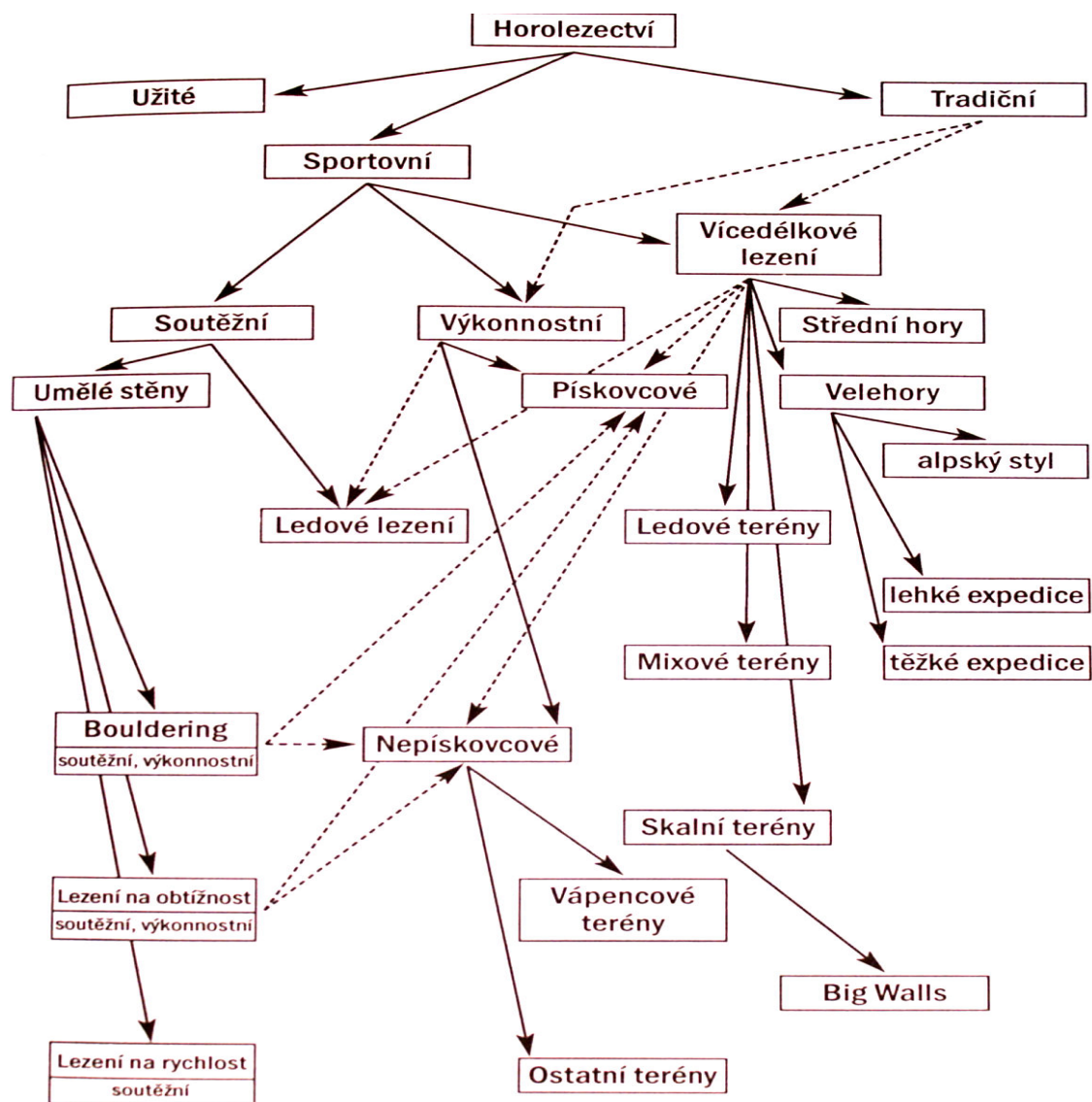
Ledové lezení - lezení po zamrzlých vodopádech, též se speciálním vybavením, mačkami a cepíny.

Drytooling - lezení po skále, či umělých terénech s vybavením totožným jako na ledové lezení

Velehorské horolezectví – velmi náročné na orientaci v terénu, odhadování objektivního nebezpečí, velkými výškovými rozdíly a chladem. Při tomto lezení dosahuje nadmořská výška zhruba 5000 m. n. m.

Výškové horolezectví - jedná se o lezení v nejvyšších nadmořských výškách. Je zde velmi nutná řádná aklimatizace jedince. Toto prostředí je velmi náročné na vybavení horolezce.

Toto stručné rozdělení horolezeckých disciplín, se z předchozího textu může zdát dosti složité a propletené, což je pravda. Pro názornost je přiložen Obrázek č. 1, na kterém je horolezectví rozděleno stromem a je hned zřejmé, že je dosti variabilní a nabízí přehřel různých odvětví.

Obrázek č. 1 – Horolezecké disciplíny (Vomáčko, Bošítková, 2003)

3 Lezecké klasifikace a styly skalního lezení

Po celém světě samozřejmě existuje několik druhů klasifikací hodnocení obtížností, které jsou specifické buď pro různé oblasti, státy, nebo dokonce charakter lezení. Aby se mohly srovnávat výkony lezců v jednotlivých koutech světa, byla vytvořena určitá srovnání právě těchto různých klasifikací. Dalším důležitým faktem pro srovnání výkonů jednotlivých lezců je styl přeletu cesty. Každý styl vyjadřuje určitou hodnotou přeletu a tak vám většina lezců s jistotou řekne, že OS je hodnotnější než RP, nebo že RP je hodnotnější než-li AF.

3.1 Lezecké klasifikace - přehled a srovnání

Základem pro lezeckou klasifikaci bylo stanovení technické obtížnosti pro pohyb ve skále. V této kapitole bude lezeckou klasifikací myšlena klasifikace převážně pro sportovní lezení, která bere v úvahu pouze technické a fyzické obtíže, nikoli obtíže psychické. Psychické hledisko se zohledňuje především u tradičního a horského lezení, kde jej tvoří kvalita jištění a s tím související možnost pádu, kvalita skály nebo nemožnost návratu. Vyjádření stupně obtížnosti dle sportovních klasifikací předpokládá volné lezení, tedy lezení pouze vlastní silou, bez umělých pomůcek nebo jiné dopomoci. V práci je uvedeno jen několik nejpoužívanějších a nejznámějších klasifikací.

Francouzská klasifikace - Jedná se o klasifikaci v současné době nejrozšířenější po celém světě. Používá se především u sportovních cest, přičemž nejtěžší cesty světa jsou klasifikovány, nebo převáděny právě do této klasifikace. Dokonce i nejtěžší pískovcové přelety ČR, které jsou původně klasifikovány ve stupnici pískovcové, se pro srovnání se světem udávají právě v této klasifikaci. Francouzská klasifikace využívá velmi typické kombinace čísel písmen a znaménka + a to následovně: 1, 2, 3+, 4a, 4b, 4c, 5a, 5b, 5c, 6a, 6a+, 6b, 6b+, 6c, 6c+ a takto dále až na 9a, 9a+, 9b. Samozřejmě existují i kombinace těchto spojení, jako například 8c+/9a. V současné době stupeň 9a+ představuje nejvyšší stupeň obtížnosti sportovních cest, i když jsou již krátké sportovní výstupy s navrženou klasifikací 9b. Tato obtížnostní stupnice je nejvíce používána v zemích jižní Evropy (Španělsko, Francie, Itálie, Slovinsko, Chorvatsko).

Klasifikace UIAA je oficiální klasifikací mezinárodního horolezeckého svazu, která je rozšířena především ve státech střední a západní Evropy. Nejvíce v německé oblasti

Frankenjura. Používá se též v České republice na nepískovcových terénech. Její škála je od 1 až po současnou maximální hranici 11+, která odpovídá francouzskému 9b. Také používá znaménka – a +, která se ve stupnici používají následovně: 7-, 7, 7+, 8-, atd.

Saská klasifikace - jednotná pískovcová klasifikace (JPK) je klasifikace používaná na tradičním českém pískovci. Vychází z klasifikace používané v Saských pískovcích. Dříve byla používána ve škále pouze od I do VIIc, ovšem postupem času docházelo ke značným obtížnostním rozdílům právě v posledním stupni, jelikož s dobou rostla i výkonnost lezců. Nyní se používá až do stupně XIc, který se jistě časem opět posune dál. Pro obtížnost vyšší než VI se používá značení VII, VIIb, VIIc, VIII, VIIIb, VIIIc, IX atd.

Klasifikace USA - Využívá kombinaci čísel a písmen bez použití znamének + a -.

Příklad 5.11b, kdy „5“ značí třídu, která vyjadřuje lezecký terén (do stupně 4 jde o terén, ve kterém není potřeba rukou k postupu).

„11“ je obtížnost a „b“ podstupeň obtížnosti, který obnáší pouze písmena a,b,c,d.

Příklad: 5.10a, 5.10b, 5.10c, 5.10d, 5.11a, 5.11b, atd

Nyní je zde uvedena tabulka pro srovnání nejpoužívanějších klasifikací.

Tabulka č. 1 – Přehled a srovnání nejznámějších klasifikací (www.hudy.cz)

USA	Francie	Saská	UIAA
5.10b	6a	VIIc	6+
5.10c	6a+	VIIIa	7-
5.10d	6b	VIIIb	7
5.11a	6b+	VIIIc	7+
5.11b	6c	IXa	8-
5.11c	6c+	IXa/IXb	8-/8
5.11d	7a	IXb	8
5.12a	7a+	IXc	8+
5.12b	7b	IXc/Xa	8+/9-
5.12c	7b+	Xa	9-
5.12d	7c	Xb	9
5.13a	7c+	Xc	9+
5.13b	8a	Xc/XIa	9+/10-
5.13c	8a+	XIa	10-
5.13d	8b	XIb	10
5.14a	8b+	XIc	10+

3.2 Styly lezení na skalách používané ve sportovním lezení

Ve sportovním lezení existuje mnoho stylů přeletů, kterými lze překonat cestu. Podle těchto stylů se hodnotí i kvalita přeletu a lezce.

Onsight (OS)- V překladu název znamená „na pohled“. Jde o volné přeletení cesty prvním pokusem. Lezec vyleze cestu bez jakéhokoliv prohlédnutí nebo předem získaných informací o ní. Neznámou cestu přelete na prvním konci lana, odspodu, bez pádu a veškeré jištění si lezec osazuje v průběhu výstupu. Jedná se o jeden z nejhodnotnějších lezeckých stylů, vyžadující mnoho lezeckých zkušeností.

Flash (OSF)- Jedná se o totožný styl jako OS. Lezec nikdy cestu nezkoušel, ale je povolené získat o ní předem informace anebo pozorovat jiného lezce při jejím přeletu. Lezec cestu přelete na prvním konci lana prvním pokusem, odspodu a bez pádu. Jištění v cestě můžou a nemusí být osazeny jiným lezcem.

Redpoint, rotpunkt (RP)- Jde o volné přeletení cesty odspodu, na prvním konci lana, bez pádu. V průběhu výstupu lezec osazuje dodatečná jištění a propíná jištění fixní. Žádné jištění nesmí být použito k odpočinku. V případě pádu se lezec musí nechat spustit do nejbližšího „no hand restu“ (místo, kde lze odpočívat bez držení rukou), musí stáhnout lano a odstranit veškeré dodané jištění a fixní jištění. Otcem tohoto stylu je Kurt Albert z Německa, který od roku 1976 v německé Frankenjuře začal označovat technické cesty, které se mu podařilo přelézt volně, červenou tečkou na nástupu.

Pink point (PP) - Jedná se o totožný styl, jako RP. Jde o volné přeletení cesty odspodu, na prvním konci lana, bez pádu. Rozdíl je pouze v tom, že veškerá jištění v cestě jsou již předem osazena. Je třeba si uvědomit, že osazená jištění jsou v cestě ponechána a tak samotné zapnutí lana do expresky je snazší, lezec se nemusí natahovat ke kruhu nebo nýtu a tím ušetří nejen kroky, ale často i potřebnou sílu k úspěšnému přeletu.

Rot kreis (RK) - Lezec překonává cestu na prvním konci lana, odspodu. V průběhu výstupu osazuje dodatečná jištění a propíná jištění fixní. Žádné jištění nesmí být použito k odpočinku. V případě pádu se lezec nechá spustit do „no hand restu“ a lano mu zůstane propnuto v nejvyšším dosaženém bodě.

All free (AF) - Lezec překonává cestu na prvním konci lana, odspodu. V průběhu výstupu osazuje dodatečná jištění a propíná jištění fixní. V průběhu výstupu používá jistící body k odpočinku, nikoliv však k postupu.

Top rope (TR) - Přezení cesty v případě, že je lezec jištěn horním lanem. Jistič jistí druholezce ze země přes vratný bod, nebo ze stanoviště ve stěně.

Free solo - Jde o přezení cesty jednotlivcem bez použití lana a zajišťovacích pomůcek, kterými jsou karabiny, sedací úvazek apod. Jedná se o nejčistší styl lezení.

V současné době se za sportovní přezení považují pouze styly OS, Flash, RP a PP. Sportovní lezci překonání cesty jinými styly než těmito nepovažují za čisté přezení, samozřejmě kromě Free sola, které je ovšem velmi zřídka používané.

4 Soutěžní lezení dospělých v České republice

Jak již bylo zmíněno v kapitole 1.3 Rozdělení soutěžní lezení, v České republice se soutěží ve třech disciplínách, kterými jsou:

- lezení na obtížnost
- lezení na rychlost
- bouldering

Všechny tyto disciplíny se odehrávají na krytých umělých stěnách, tedy aspoň ty na vyšší úrovni, samozřejmě existuje několik závodů místního významu odehrávajících se na venkovních stěnách, nebo dokonce na přírodních terénech.

4.1 Lezení na obtížnost

Cílem každého závodníka je dolézt v určité cestě co nejdále (nejvýše). Cesty by měly být stavěny tak, aby s přibývajícím výškou přibývala i obtížnost, čímž se následně závodní pole rozdělí právě podle výkonnosti. Postavit cesty takto rovnoměrně je velmi složité a pozná se na tom kvalita stavěčů cest.

Závody Českého poháru se lezou dvoukolově v jednom dni v pořadí kvalifikace a finále. V kvalifikaci se leze stylem Flash. Na začátku závodníci sledují předlezce v závodní cestě, po dobu závodu mohou sledovat pokusy ostatních závodníků. Lezou dvě cesty, z kterých se později body sečtou a podle pořadí se určí postupující do finále. Podle celkového počtu postupuje 10 až 12 závodníků.

Finále se leze stylem Onsight, což znamená, že si finalisté mohou cestu prohlédnout pouze po dobu oficiální prohlídky, ale jinak o ní nemohou mít žádné další informace. Poté jsou finalisté uzavřeni do izolace, kde setrvávají až do doby, než jdou lézt finálovou cestu. Do izolace je veřejnosti zákaz vstupu z důvodu možného přenosu informací o cestě.

Do roka se pořádají tři závody Českého poháru.

Mistrovství ČR se koná jednou do roka a probíhá tříkolově v případě mužů. Kvalifikace v jeden den. Semifinále a finále v den následující. V případě žen je pouze kvalifikace a finále. Všechny cesty se lezou stylem onsight a postup je obdobný jako u závodů ČP.

U ostatních závodů nižší kategorie si pořadatelé mohou pravidla upravit podle svého uvážení. Nejčastěji se však leze dle stylu ČP.

4.2 Lezení na rychlost

Závodí se stylem onsight, závodníci mají určený časový limit na společnou prohlídku a po zbytek doby než jdou závodit jsou uzavřeni v izolaci. V kvalifikaci se lezou dvě cesty na každé z nich je změřen čas, které jsou následně sečteny, podle čehož se určí pořadí do „pavouka“. V pavoukovi se leze ve dvojicích, první s posledním, druhý s předposledním, atd. Do pavouka postupuje omezený počet závodníků z kvalifikace, kteří museli v kvalifikaci zdolat obě dvě cesty. V pavoukovi již klasicky postupuje vždy závodník s menším součtem časů z dané dvojice, takto se pokračuje až do souboje o první a druhé místo.

Závody ČP se nekonají, koná se pouze jeden závod MČR.

4.3 Bouldering

Nejvíce rozšířená disciplína, co se závodů týče je bouldering. Koná se několik místních závodů na mnoha bouldrovacích stěnách po celé republice. Stejně jako u lezení na obtížnost se konají čtyři závody ČP a jedno MČR.

Český pohár a MČR se koná dvoukolově, kvalifikace a finále. Výsledky kvalifikačního kola jsou hodnoceny takto - top, počet pokusů na top, zóna, počet pokusů na zóny, bodová hodnota chytů. Každé kolo probíhá na rozdílných boulderech, které jsou minimálně 4. Do finále postupuje 12 závodníků a 8 závodnic. Všichni závodníci jsou před začátkem závodu v izolaci, z které jsou postupně odváděni přímo k prvnímu boulderu. Na každý boulder mají určený časový limit, nejčastěji 4 min. Po ukončení tohoto limitu závodník pokračuje do přechodné izolace, což bývá židle otočená zády k boulderům, aby nemohl sledovat pokusy ostatních. Zde závodník sečká celý časový limit a poté pokračuje na boulderu číslo 2. Takto projde všemi boulderovými problémy v kole.

5 Historie vzniku stěn ve světě

První stavby umělých stěn dosti úzce souvisí se závodním lezením. Začátek se zabývá tedy tím, co právě k výstavbě umělých stěn vedlo.

První závody v lezení se konaly na přírodních terénech, na skalách na Krymu v bývalém Sovětském svazu. Závodilo se v lezení na rychlost.

První závod se konal již v roce 1947. Dále se v 60. a 70. letech dvacátého století ve světě konalo poměrně mnoho závodů, stále se však závodilo neoficiálně, bez jakékoli návaznosti. V 70. a 80. letech se konaly první závody ve Francii a Itálii, které otevřely novou etapu rozvoje lezení, plnou plánů, ale také problémů. Samozřejmě, že existovalo mnoho stoupců i odpůrců závodů a to jak mezi odborníky, tak i mezi předními světovými lezci. V červnu 1985 se v italské Bardonecchii konaly první závody na obtížnost novým stylem. Lezla se cesta, kterou závodníci nikdy předtím nezkoušeli lézt a usilovali o její zdoání bez předchozího nacvičování s možností jednoho pokusu. Hned následujícího roku se závody, tehdy nazývané Sportroccia, staly mezinárodní soutěží, která se sestávala ze dvou částí – závodů v Bardonecchii a v Arcu, starobylém městečku v podhůří Alp, rozkládajícím se u jezera Garda severně od Verony. Prvním vítězem závodů se stal první mýtus ve světě sportovního lezení – Patrick Edlinger. V roce 1987 se přirozené skalní převisy v okolí Arca staly výzvou pro sportovní lezce z celé Evropy. A tak se příznivci lezení rozhodli pro založení vlastních závodů - Rock Master, které se staly lezeckým svátkem a příležitostí, jak vidět ty nejlepší z nejlepších, co se sportovního lezení týká. (více v podk. Rock Master)

Zásadním přelomem v závodním lezení se staly závody v Savojsku v Bioux v červnu 1987. Bylo velice špatné, deštivé počasí, s tím související malá divácká návštěva a špatné podmínky pro závodníky. Pořadatelé začali přemýšlet o budoucnosti závodů, nechtěli být závislí na počasí. Dalšími faktory k zamyšlení byly stále náročnější přípravy lezeckých cest a prostorů pro diváky ve volné přírodě. Postupně ubývalo možností, kde bylo možné nalézt pro lezce neznámé terény, které by umožnily určit objektivně stejně obtížné cesty. Do skal se vrtaly umělé cesty, chyty se modelovaly cementem, prostory pro lezení se ohraničovaly barvou. Kácely se stromy, aby diváci měli dobrý rozhled a u skal se budovala parkoviště pro diváky. To vše vedlo k neúnosným zásahům do životního prostředí a k omezování závodů v přírodě. Vše směřovalo k jedinému možnému řešení, což bylo pořádání závodů na umělých stěnách.

První závody světové úrovně na umělé stěně v hale se konaly v listopadu 1987 ve francouzském Grenoble. Byly to první závody schválené UIAA. Od roku 1988 se závody konaly již pouze na umělých stěnách. V roce 1990 se počet závodníků po celém světě opět navýšil což vedlo k uspořádání 1. Mistrovství světa v italském Turíně. Ve Francii bylo závodní lezení uznáno jako profesionální a vrcholový sport. V roce 1991 se UIAA stalo členem Asociace mezinárodních sportovních federací AGFIS, díky čemuž bylo sportovního lezení uznáno olympijskou disciplínou. Bohužel závodní lezení zatím na programu olympijských her není.

Rock Master

Rock Master jsou závody, které se konají každý rok na podzim v italském lezeckém středisku Arco. Jak bylo již zmíněno, první závody Rock Master se konaly již v roce 1987, což je z hlediska soutěžního lezení dávná historie. V roce 1987 se konaly na přírodních terénech, ale již následující rok se konaly na umělé stěně postavené přímo pro tento účel.

Jedná se o závody pouze pro lezeckou elitu. Prvních deset mužů a deset žen průběžného pořadí Světového poháru se může zúčastnit soutěže automaticky. Organizátoři si vyhradují právo na deset „divokých karet“. Vlastní závod sestává ze dvou disciplín. Vítězem Rock Masteru se stane ten, kdo naleze nejvíce metrů na neznámé cestě (OS) a na cestě předem známé, kterou závodníci mohou nacvičovat (RP) - specifikum Rock Masteru. Pravidla závodu zůstávají neměnná, což spolu se stovkami diváků vytváří naprosto specifickou atmosféru. V roce 1999 se poprvé na Rock Masteru konaly i závody v nové lezecké disciplíně bouldringu. V roce 2002 byla postavena zcela nová stěna pro pořádání Rock Master, která úroveň závodů posunula ještě dále.

V celé historii se na Rock Masteru podařilo startovat pouze třem Čechům. Jindřichu Hudečkovi, Věře Kotasové-Kostuhové (bouldering) a Tomášovi Mrázkovi, který byl na tento prestižní závod přizván poprvé v roce 2001 a hned ho ve svých 19 letech vyhrál.

Vzhledem k relativně dlouhé tradici je Rock Master něco tak specifického, jako v tenisovém světě Wimbledon.

Lezení na umělých stěnách není módní záležitostí posledního desetiletí, jak by si někdo na první pohled mohl myslet. Jednu z úplně prvních lezeckých stěn postavili studenti s profesory na univerzitě v Leedsu již v roce 1957. Velmi stará stěna se též nachází v tělocvičně Uralského technického institutu v Jekatěrinburgu.

6 Historie a současnost horolezeckých stěn v ČR

Na základě získaných informací, byl sestrojen seznam horolezeckých stěn v České republice. Tato práce je zaměřena na stěny, které jsou na lezení s lanem, čili klasické lezecké stěny, nikoli boulderové. Pro získání informací byla obeslána od velkých lezeckých center, přes menší stěny umístěné v různých sportovních centrech až po menší stěny v halách a tělocvičnách. Existuje samozřejmě mnoho malých stěn, které nelze nalézt v žádných dostupných zdrojích. Takovéto stěny jsou často ve školách a slouží výhradně pro výuku či pro lezení místního oddílu. Naprostá většina stěn, které jsou určeny pro veřejnost je v práci zahrnuta.

Byl vytvořen seznam téměř 60 stěn po celé ČR, na které byla rozeslána anketa, ve které byly otázky směřovány na základní údaje o stěnách. Zpět se podařilo získat 46 vyplněných anket. Některé dosti podstatné informace, jako například rok vzniku stěny nebo plocha stěny, však chyběly. Na základě získaných informací byly zpracovány další výstupy popsané v dalších kapitolách.

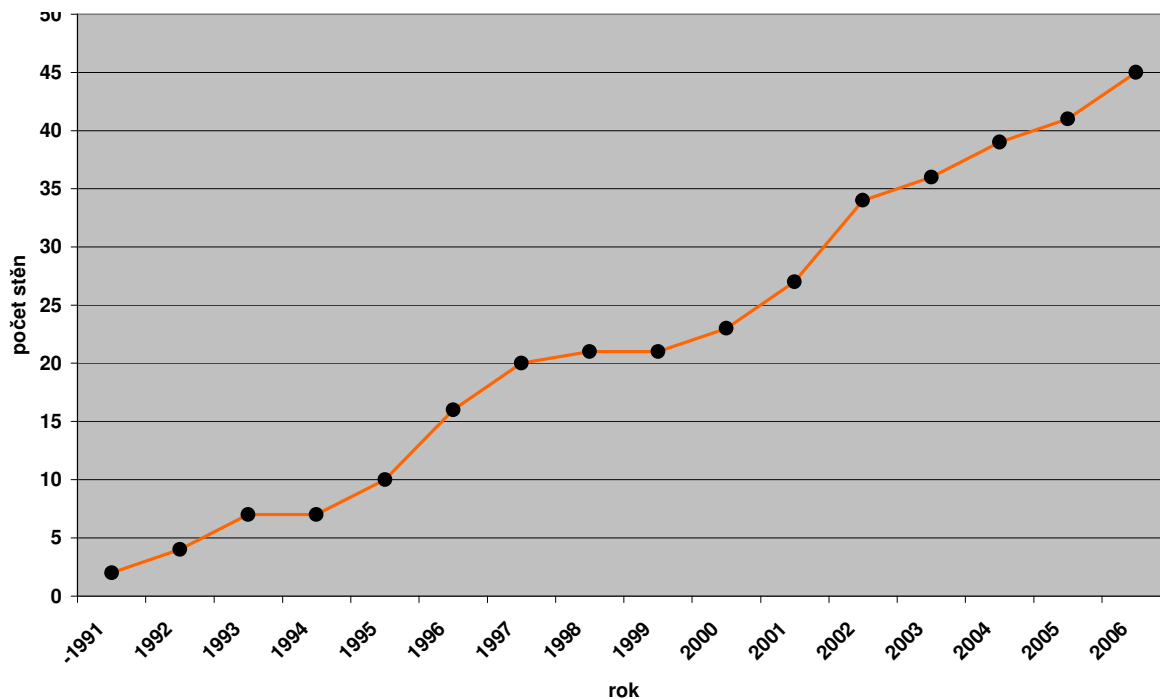
6.1 První horolezecké stěny v ČR

V České republice se první horolezecké stěny začaly stavět na přelomu 80. a 90. let. První stavby byly velmi jednoduché a jejich technické parametry se nemohly srovnávat se stěnami v dnešní době. Jedny z prvních stěn začaly vznikat již okolo roku 1985, lezci byli vynalézaví a tak se první stěny nijak nelišily od kamenných zdí, kde se obtížnost dala regulovat pouze různým stupněm vyspárování mezi kameny. Takovéto stěny vznikaly pouze jako venkovní. První kryté stěny na sebe nenechaly dlouho čekat, ovšem technologie těchto stěn nebyla opět nijak převratná. Jednalo se spíše o zdi, do kterých byly zapuštěny matky, do nichž se později montovaly chyty, které v té době byly právě nejpodstatnější částí výstavby stěn. Takovou stěnu je dosud možno spatřit v tělocvičně semilského gymnázia. Brzy však přišly technologie totožné, nebo alespoň typově stejné, jako jsou v současnosti. Jednalo se o konstrukce ze železa či dřeva s překližkovým opláštěním, které už umožňovalo různé tvarování stěn, díky kterým mohly mít i ostré a oblé převisy, hrany a kouty. Postupem času se techniky stavění stěn samozřejmě zlepšovaly a to hlavně díky tvořivosti firem které se výstavbou horolezeckých stěn začaly zabývat. Více o vzniku firem v tomto odvětví a jejich nových technologiích lze nalézt v kapitole 6.8.1 Historie vzniku firem zabývajících se výstavbou horolezeckých stěn.

6.2 Vývoj horolezeckých stěn v ČR od roku 1991

Dle anket byla vytvořena časová osa, která zachycuje postupný nárůst stěn od roku 1991 do konce roku 2006, kdy v ČR vzniklo 45 horolezeckých stěn, což je vidět v Grafu č. 1

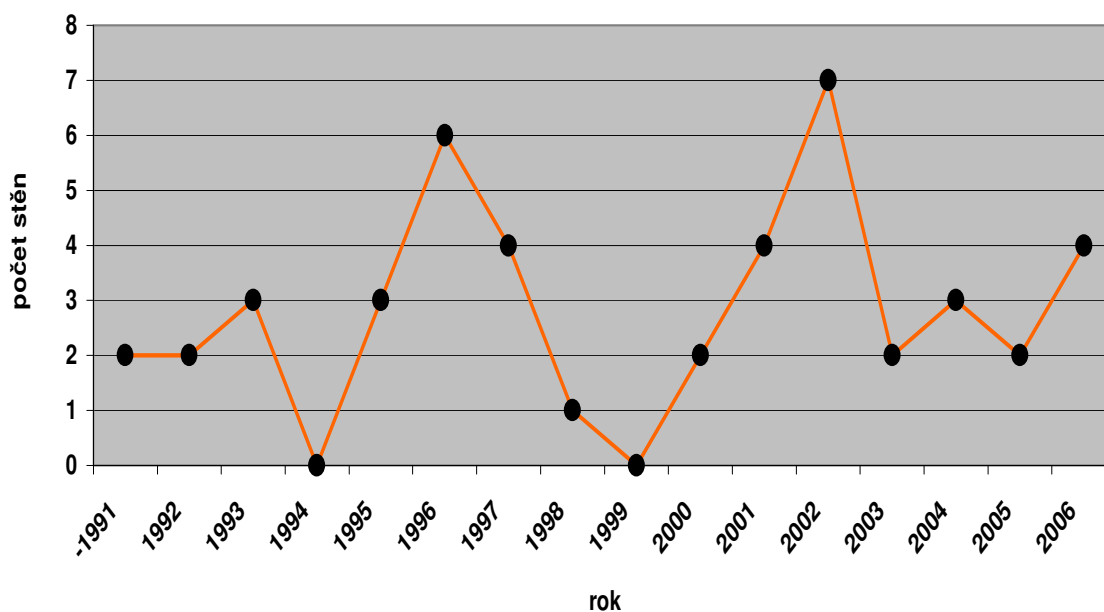
Graf č. 1 – Celkový počet stěn v jednotlivých letech

Dále byla na základě informací z anket vytvořena časová osa, na které je vidět, kolik bylo daný rok postaveno umělých stěn.

Dalo by se předpokládat, že osa bude postupem času vzrůstat. Zdálo by se to logické vzhledem k stále rostoucímu módnímu trendu sportovního lezení, ale výsledek je překvapivý.

Graf č. 2 – Počet stěn postavených v jednotlivých letech

Z grafu vyplývá, že výstavba stěn v jednotlivých letech v průběhu posledních 15 let nijak lineárně neroste. Je zřejmé, že je osa dosti nestálá a nedá se jednoznačně určit nějaká závislost počtu stěn na čase. Lze však vysledovat, že zhruba ve čtyř až pětiletých intervalech se počet stěn vždy od nuly postupně zvedl až na šest v druhém případě na sedm stěn a opět postupně klesl. Od roku 2002, kdy počet nových stěn byl nejvyšší v historii, se křivka nepropadla až na nulu. Za poslední tři roky se vždy alespoň dvě nové stěny ročně postavily. V roce 2006 se dokonce postavily čtyři stěny, z čehož tři jsou v epicentru všech stěn v Praze a již začátkem roku 2007 zde přibyla stěna další, což znamená, že za poslední rok byly v hlavním městě otevřeny čtyři nové stěny pro veřejnost.

Z výsledků by se dalo předpokládat, že počet stěn v roce 2007 nebude nějak vysoký. Mohlo by se očekávat, že se bude stále pohybovat okolo 2-3 postavených stěn za rok. Síť horolezeckých stěn v ČR je už dosti hustá, jsou samozřejmě oblasti, kde na veliké území žádná stěna není, zde by se v nejbližších letech mohla výstavba nějaké stěny pro veřejnost očekávat. V nejbližších letech by se dalo čekat, že místo mnoha nových běžných stěn, začnou v ČR přibývat nová kvalitní lezecká centra. U těchto samostatných center bude především výhodou to, že nebudou časově ani nijak jinak závislá na ostatních sportech, jak tomu je v mnoha tělocvičnách a multifunkčních halách. Dala by se předpokládat výstavba center podobných například centrům Smíchoff a holešovickému Mammut centru.

6.3 Počet stěn na jednotlivé kraje a počet obyvatel na stěnu v krajích

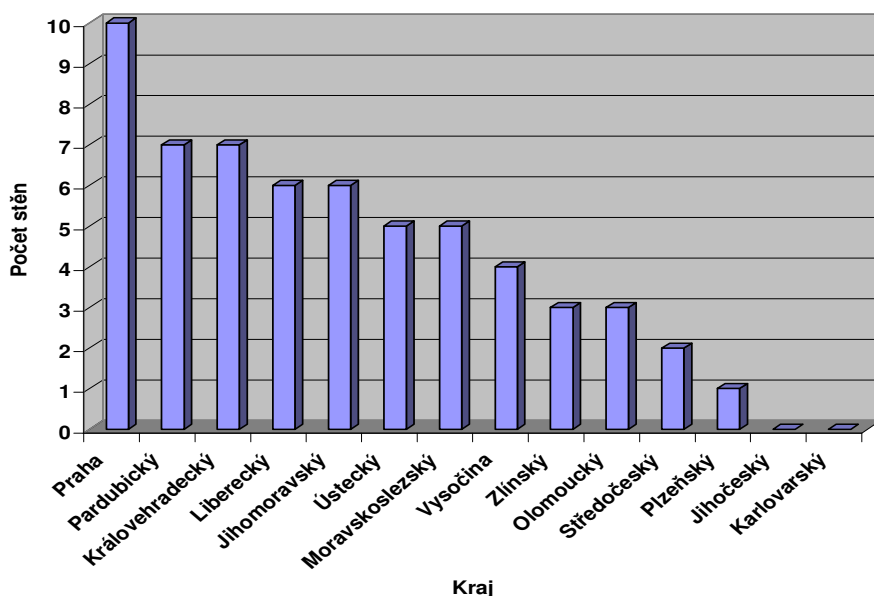
Dle vytvořeného seznamu stěn byly všechny stěny rozděleny do krajů v ČR. Na základě tohoto rozdělení bylo zhotoveno srovnání počtu stěn na jednotlivé kraje a průměrný počet obyvatel na jednu stěnu v kraji.

Tabulka č. 2 – Počet stěn na kraje a počet obyvatel na jednu stěnu v kraji

Kraj	Poč.obyvatel v kraji	Počet stěn	Počet obyvatel na na stěnu
Praha	1 012 404	10	101 240
Pardubický	508 281	7	72 612
Královehradecký	550 724	7	78 675
Liberecký	428 184	6	71 364
Jihomoravský	1 127 718	6	187 953
Ústecký	820 219	5	164 044
Moravskoslezský	1 269 467	5	253 893
Vysočina	519 211	4	129 803
Zlínský	595 010	3	198 337
Olomoucký	639 369	3	213 123
Středočeský	1 122 473	2	561 237
Plzeňský	550 688	1	550 688
Jihočeský	625 267	0	
Karlovarský	304 343	0	

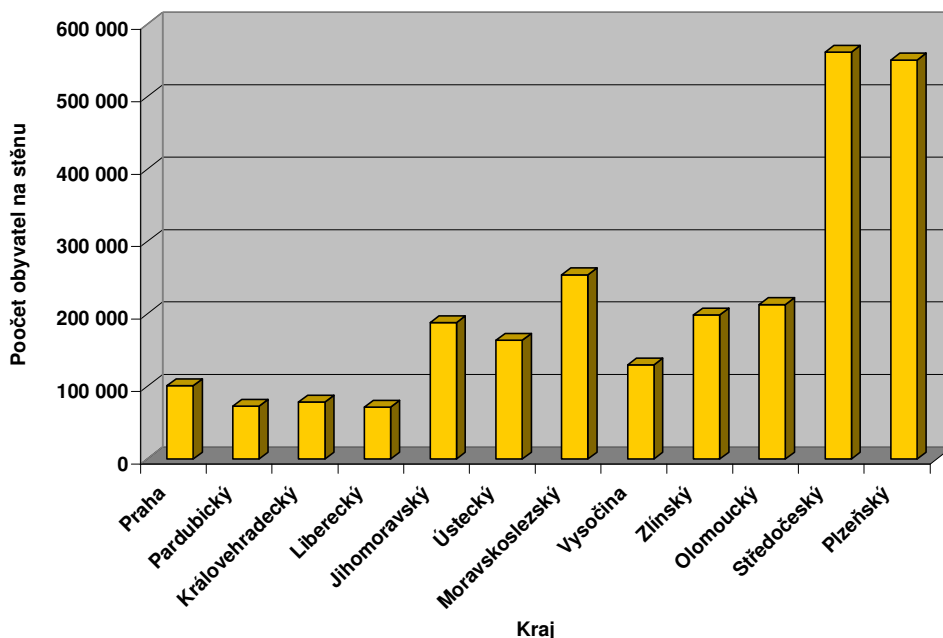
Z Grafu č. 3 je zřetelné, že je v počtu umělých stěn na prvním místě s převahou hlavní město Praha, které je jistě v tomto směru určitým specifikem. Na velmi malé rozloze je nejvíce stěn ze všech krajů ČR.

Graf č. 3 – Počet stěn v krajích

Koncentrace obyvatelstva v Praze je nejvyšší v celé republice, a po přepočtu počet stěn na počet obyvatel (viz. Graf č. 2) vylučuje, že se pohybuje pod průměrem. Velmi zarážejícím opakem jsou kraje Jihočeský a Karlovarský, ve kterých se nenachází stěna žádná. Na první pohled by se mohlo zdát, že je to ideální příležitost pro výstavbu horolezecké stěny, jelikož na příklad u Jihočeského kraje není na 600 000 obyvatel horolezecká stěna pro veřejnost. Důvodem absence stěny může však být malá lezecká základna v těchto krajích. Je zřejmé, že první lezecké stěny začali stavět právě nadšení lezci, aby přes zimu měli kde trénovat. Je logické, že lezci dříve byli tam, kde byly skály, což se například o Jihočeském kraji říci nedá. Lezení v dnešní době není sport pro pár odvážných jedinců, ale právě díky umělým stěnám tento sport může provozovat takřka každý. Lezení však nemá v některých krajích takovou tradici jako v krajích jiných a tak se nelze podívat nad tím, že se lidé bojí do výstavby lezecké stěny zainvestovat. Na druhou stranu by výstavba stěny v krajích bez přírodních terénů mohla být dobrým tahem, jelikož i v případě pěkného počasí by lezci neměli kam jít, a tak by navštívili právě stěnu. Toto se na příklad v Libereckém kraji určitě neděje. Z důvodu velkého množství skal okolo se často stává, že v případě slušného počasí většina lezců vyrazí ven a na stěně tak často nenajdete téměř nikoho. Z tohoto důvodu je provoz většiny stěn v letních měsících zrušen, nebo velmi omezen.

Graf č. 4 – Počet stěn na počet obyvatel

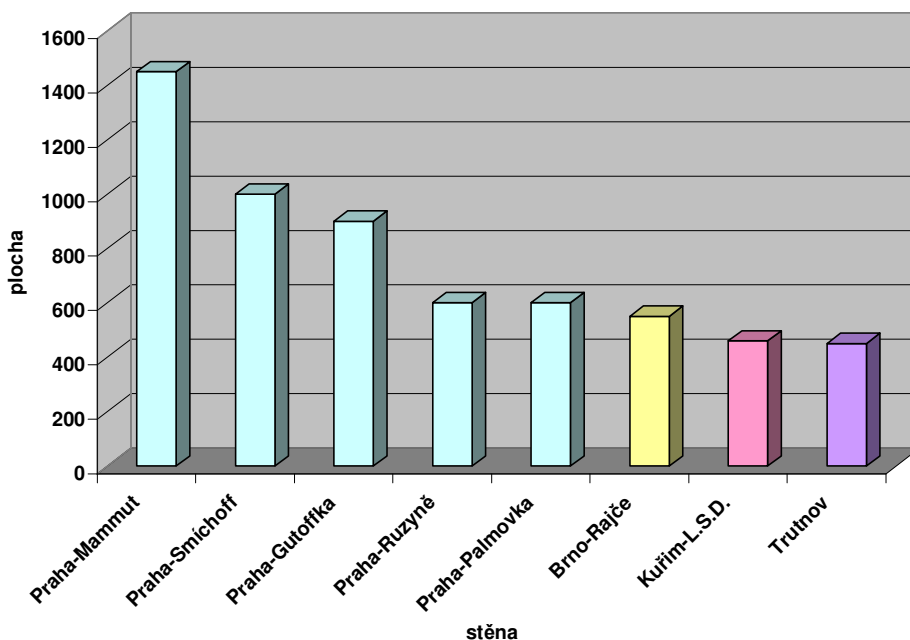
6.4 Praha – největší lezecké stěny v ČR

Jak již bylo zmíněno v předcházejících stránkách, Praha je zajisté specifikem, co se týče počtu stěn na tak malé rozloze. Ovšem není to pouze počet stěn, které Prahu posouvají na přední místo. Je to též kvalita těchto stěn. V Praze je například sedm samostatných lezeckých stěn, nebo lépe řečeno lezeckých center. Ve všech ostatních krajích jsou většinou stěny jako součást školních tělocvičen, sokoloven, nebo sportovních center.

6.4.1 Srovnání pražských a mimopražských stěn

Vezme-li se pět, plochou v m², největších pražských stěn, vyplyne, že v tomto směru nemají v České republice konkurenci. Například největší stěna mimo Prahu je brněnské Rajče, které má rozlohu 550 m² a v Praze jsou hned dvě stěny, které mají rozlohu 1000 m², respektive 1450 m². V prvním případě se jedná o Lezecké centrum SmíchOFF, které bylo oficiálně otevřeno v lednu tohoto roku a není ještě kompletně doděláno. Plánovaná plocha celého centra je 1500 m², čímž se posune i před Lezecké centrum Mammuth Holešovice, které má již zmiňovaných 1450 m².

Graf č. 5 – Porovnání celkových ploch pražských a mimopražských stěn

Na tomto grafu je zřetelně vidět, s jak velkým odstupem jsou pražské stěny před ostatními největšími mimopražskými. Všechny pět pražských největších stěn předčí celkovou lezeckou plochou stěny z ostatních krajů.

6.4.2 Největší lezecká centra v České republice

Již v předchozí kapitole byla zmíněna dvě největší lezecká centra v ČR. Jsou to pražská centra Smíchoff a Mammut Holešovice. Tyto centra jsou postavena v bývalých továrních halách, které jsou pro tyto účely takřka ideální. Je zřejmé, že tyto dva největší lezecké komplexy mají spoustu společného, je zde však několik okolností, které tato centra od sebe liší. Nyní budou nastíněny základní informace o těchto dvou centrech.

Lezecké centrum SmíchOFF

V hale o rozměrech 18 x 25 metrů se nalézá lezecká stěna o průměrné výšce 14 m (některé profily dokonce 16,5 m), čímž se stává nejvyšší krytou stěnou v ČR. V současné době se zde nachází 1000 metrů čtverečních lezecké plochy. Profily jak pro začátečníky, tak i pro lezce světové úrovně a též i velmi populární spáry. Celá lezecká plocha je opískovaná, navíc se zde nachází i několik laminátových profilů, které již velmi věrohodně připomínají přírodní skálu. Je zde připraveno přibližně 60 směrů se 120 cestami v obtížnosti od 3+ až po 10 UIAA. Je však v brzkém plánu dostavět profily i na poslední odkryté straně stěny, čímž by přibylo dalších 500 m² lezecké plochy, čímž by se celková plocha zvětšila na 1500 m².

Když lezec vejde do lezeckého centra, působí na něj tovární hala dosti syrově. Chladná betonová podlaha a teplota, která není v zimních měsících nijak příjemná. Ovšem když začne lézt, zjistí, že jde o takřka ideální podmínky pro trénování - při lezení se nepotí a nejsou zde žádná omezení ohledně používání magnézia. Díky dostatečnému počtu linií a celodenní otevírací době zde málokdy bude čekat frontu na nějakou cestu. Tím, že je zde profil o výšce 16,5 m a celkové převislosti 8,5 m je tato stěna velmi vhodná k pořádání závodů a to nejen na republikové úrovni. Již před oficiálním otevřením se zde konalo MČR v lezení na obtížnost. Na jaře 2007 se zde měl konat závod Světového poháru, který byl bohužel kvůli nedostatku financí zrušen. Plánuje se zde již další MČR v lezení na obtížnost i na rychlost, které se bude konat v zimě 2007. Předpokládá se, že i Světového poháru se lezení chtiví diváci dočkají.

Obrázek č. 2: Lezecké centrum SmíchOFF (www.stenasmichov.cz)

Takové lezecké centrum si snad ani nejde představit bez nějakého posezení po skončení lezení a tak i zde je samozřejmostí občerstvení až pro 50 osob. Není nijak odděleno od lezeckého prostoru, takže je možnost pozorovat lezce přímo od stolu. Na druhou stranu by pro mnoho zákazníků bylo příjemnějšího prostředí, kde by bylo tepleji a prostředí bez stále přítomného magnézia.

Lezecké centrum Mammut

Centrum v Holešovicích je též postaveno v bývalé tovární hale, ovšem působí dosti přehuštěným dojmem. Velkým mínusem jsou traverzy (vzpěry) mezi zdmi a spousta sloupů.

Celková velikost lezecké plochy činí 1450 m² a je rozdělena do dvou prostorů. Prostředí tohoto centra je jistě příjemnější, na zemi jsou koberce a celkový dojem je přátelštější, než v případě smíchovského centra, což jistě vyhovuje lidem, kteří si jdou zalézt s přáteli, rodinou nebo ho využít k aktivnímu odpočinku. A opravdu, spousty takových zde lze nalézt. Převážně ve večerních hodinách je zde často velmi přeplněno. Centrum se snaží získat co nejširší klientelu a tak je zde i dětský koutek, dokonce s hlídáním dětí, úschovna kol, lezecký obchod a samozřejmě občerstvení s posezením. Lézt sem chodí i známé osobnosti jako jsou herci a politici. Výkonnostní lezci, kteří chtějí především trénovat mají na takovéto zázemí pohled

jiný. Tuto stěnu považují za přehnaně komerční a pro ně nevhodnou, přispívají k tomu i maličkosti jako je např. zákaz používání sypaného magnézia.

Obrázek č. 3 – Lezecké centrum Mammut (www.stenaholesovice.cz)

6.5 Venkovní lezecké stěny

Naprostá většina horolezeckých stěn je umístěna v halách či tělocvičnách, což je vzhledem ke klimatickým podmínkám v ČR a množství přírodních terénů logické. Lze však nalézt pár výjimek v podobě venkovních horolezeckých stěn. Takovéto venkovní stěny jsou většinou právě v lokalitách, kde nejsou přírodní skály, což jistě i v letních měsících lidé ocení. V případě opačném, tedy postavením venkovní stěny v místě, kde je možnost zajet si nedaleké na skály, bych viděl využití takovéto stěny minimální. Jistě existuje mnoho venkovních stěn, které jsou udělány na venkovních stěnách budov, nebo jsou postaveny na zahradách u rodinných domků. Takovéto stěny jsou nejčastěji postaveny náruživými lezci a to nejčastěji pouze pro vlastní či oddílové potřeby. V práci jsou zmíněny venkovní stěny, které jsou určeny především pro veřejnost, a které svými parametry mohou konkurovat ostatním krytým stěnám či v některých případech dokonce venkovním přírodním terénům - skalám.

Gutoffka v Praze Strašnicích je nejnovější venkovní horolezeckou stěnou. Tato stěna byla postavena na začátku léta 2006 a vlastníkem této stěny je společnost OFF, pod kterou spadá i stěna Ruzyně a Smíchoff. Tato stěna má jistě výhodnou lokalitu, mnoho pražských horolezců uvítá možnost venkovního lezení i ve všední dny, kdy by nestíhali vyjet na skály a do hal se jím v případě pěkného počasí nechce. Tato stěna se ovšem od ostatních venkovních, ale i krytých stěny liší a to tvarem. Nejen, že působí dojmem přírodní skály, ale i lezení po této stěně již velmi reálně skálu připomíná. Gutoffka se během prvního roku provozu stala velmi oblíbenou a to i díky akcím na této stěně pořádaných, jako např. závody pro lezce všech úrovní nebo kurzy lezení pro všechny. Další výhodou této stěny je umělé osvětlení, což umožňuje lezení až do večerních hodin.

Obrázek č. 4 – Venkovní stěna Gutoffka (www.stenastrasnice.cz)

Gutoffka je nyní největší venkovní horolezeckou stěnou v České republice. Její celková lezecká plocha je 900 m², výška čtrnáct metrů a obsahuje okolo sta cest obtížnosti 3 až 9 UIAA.

HOKOK Kladno je další velmi povedenou a kvalitní venkovní stěnou, která se může pyšnit především její výškou 24 metrů což je v ČR absolutní maximum mezi všemi umělými stěnami. I u této stěny je možnost umělého osvětlení. Jde o vysokou věž, v jejíž vnitřních prostorách se nachází krytá lezecká stěna vysoká 8 metrů s lezeckou plochou 80 m². Ačkoliv vnitřní krytá stěna není do rozlohy nijak veliká, tato kombinace venkovní a vnitřní lezecké stěny ve spojení je v ČR zcela ojedinělé.

Stěna ve Škoda parku v Plzni je další stěnou, která patří za zmínku. Tato stěna se dostala do podvědomí lezců především díky závodům na ní pořádaných. Ač je to zarážející, tak především díky závodům v drytoolingu, které zde byly pravidelně pořádány.

6.6 Boulderingové stěny v ČR (tzv. bouldrovky)

Práce je zaměřena především na klasické umělé lezecké stěny, tedy ty, kde je se leze s lanem. Nelze však opomenout stěny bouldrovací, které se v poslední době těší velké oblibě lezecké veřejnosti a i jejich stálé přibývání svědčí o tom, že to není záležitost jenom pro pár nadšenců, zabývajících se touto disciplínou lezení. Jejich oblíbenost je dána hned několika fakty: bouldrováním se dá rychle získat technika, síla i vytrvalost. Je to disciplína, při které se leze bez jištění v malé výšce a padá se do matrací, což dovoluje lezci samostatnost bez potřeby spolulezce pro jištění. Na druhou stranu je velmi časté, že se lezci sházejí ve větších skupinách a navzájem se povzbuzují k přeledení různých problémů, čili zde panuje přátelská atmosféra. Bouldrovek je po celé České republice obrovské množství, od domácích na půdách a sklepích, přes malé stěny ve školách, domech dětí a mládeže až po několik opravdu uznávaných velkých boulderingových center, ve kterých se konají seriály závodů.

Dále je zmíněno alespoň pár nejznámějších bouldringových stěn.

BoulderBar (BB) v Praze - jedná se zřejmě o první takovouto stěnu, která se proslavila po celé republice a pro mnoho lezců se stala kultovní záležitostí, jakousi posvátnou půdou bouldrařů, kteří jej začali familiérně nazývat BÉBÉčko, či BÉBeso. BoulderBar jak už název napovídá není pouze stěnou na bouldrování, je zde též příjemný bar s posezením v lezeckém prostředí, kde se hosté mohou přes sklo dívat přímo do místnosti, kde se leze. Původně BoulderBar sídlil nedaleko Václavského náměstí, což byla velmi atraktivní lokalita. Vyskytoval se zde i obchod s lezeckým vybavením, což byl jistě ideální obchodní tah. Později se však vše muselo přestěhovat a v současné době můžeme BoulderBar nalézt v Holešovicích nedaleko holešovického Mammut centra. BoulderBar má celkovou lezeckou plochu okolo 300 m², kde se nachází více jak 5000 chytů.

Obrázek č. 5: BoulderBar (www.boulder.cz)

Lokal Blok v Praze - též velmi oblíbená bouldrovka mezi pražskými lezci. V době, kdy byl BB kvůli svému přesunu na jiné místo zavřen se stal Lokal Blok bouldrovkou číslo jedna v Praze. U této stěny naleznete též příjemnou restauraci. Celková plocha je stejně jako u BB okolo 500 m².

Boulder centrum VUT v Brně - je velmi kvalitní bouldrovací stěnou, která je na vysokoškolské půdě VUT. Celková plocha je 280 m² s 3500 chyty.

Mezi další známé bouldrovací stěny patří K2 v Plzni nebo Le Blok Ostrava.

6.7 Horolezecké stěny pořádající kurzy lezení

6.7.1 Počty stěn s kurzy lezení

Jednou z otázek v anketě byla otázka týkající se kurzů lezení - zda se na stěnách pořádají a to jak pro děti tak pro dospělé. Výsledky byly vyhodnoceny pouze z ankety, ve které na tuto otázku odpovědělo 35 dotazovaných.

Z těchto 35 stěn pořádá kurzy lezení pro dospělé dvanáct lezeckých stěn, což je 34 % ze stěn, které odpověděly.

Kurzy pro děti a mládež pořádá celkem 22 stěn, což je téměř 63 % z těch, kteří odpověděli. Všechny stěny, které pořádají kurzy pro dospělé pořádají kurzy i pro děti a mládež.

Tabulka č. 3 – Kurzy lezení

stěny	počet	v %
Kurzy pro dospělé i pro mládež	12	34
Kurzy jen pro mládež	10	29
Bez kurzu	13	37
Celkem	35	100

6.7.2 Jak, kdy a kde začít s lezením

Lezení je pro člověka pohybem přirozeným, patří k základnímu pohybovému fondu člověka. Používá při něm čtyři ze šesti smyslů – zrak, sluch, hmat a smysl pro udržení rovnováhy. Dříve bylo běžnou a nutnou dovedností umět vyšplhat na strom pro kořist, zachránit se před divokou zvěří, nebo sklidit úrodu z ovocných stromů. Samozřejmě, že postupem času člověka civilizace těchto dovedností zbavuje, jelikož nemá nutnost někam šplhat. Stačí se však podívat na malé děti, stále se snaží někam šplhat, stoupat, něco nového objevit.

Lezení je neustálé střídání stavu jistoty a nejistoty, napětí a uvolnění. Pro člověka je to výzva. Při každém kroku se musí rozhodovat a řešit rizikové situace, překonávat strach z pádu a výšky. Musí nasazovat všechny své síly aby nad ním neztvrdla nekompromisní gravitace a nespádl. Najde-li v sobě člověk schopnost překonávat obtížnosti, posilovat důvěru ve své vlastní schopnosti, je pro něj lezení tím správným sportem.

Lezení je sportem pro všechny věkové kategorie. Každý si najde svoji obtížnost, kterou se snaží překonat, snaží se dosáhnout určité mety. Lezení není sportem, kde rozhoduje pouhá síla, ale i správná technika a koordinace a v mnoha případech především správná psychika člověka. Říká se, že psychika člověka představuje asi 70 % úspěchu. Zkrátka, souhra všech detailů ovlivňuje celkový výsledek lezeckého snažení.

Se skutečným lezením na umělé stěně je vhodné začít nejdříve mezi osmým a devátým rokem. Děti se v tomto věku velmi snadno učí novým pohybům a dobře si je pamatují. S náročnějším tréninkem na závodní lezení je dobré začít okolo dvanáctého roku. Je vhodné, když malý lezecký adept má za sebou všeobecnou sportovní přípravu. Nic se však neděje, pokud děti tento věk propásly. Mnoho výkonnostních sportovců po své kariéře hledá v lezení relaxaci a určitou pohodu. Lezení je nenásilný sport a v rekreační podobě přináší všem věkovým skupinám radost z pohybu a mnohokrát pocit vlastního překonávání.

Lezení není sportem, který by nemohli provozovat hendikepovaní. Je mnoho lezců s různými amputacemi končetin, nebo lezci s poškozeným zrakem. Tudíž začít může téměř kdokoliv a kdykoliv.

Má-li někdo někoho známého, kdo leze a může s ním začít, patří mezi ty šťastnější. V opačném případě je zde několik možností. V případě, že má potencionální lezec poblíž nějakou lezeckou stěnu, je vhodné aby ji navštívil a poprosil personál, jestli by ho nenaučil základním dovednostem, nebo jestli o někom neví, kdo tak za menší poplatek učiní.

V případě dětí je zřejmě nejlepší kontaktovat nejbližší horolezecký oddíl věnující se práci s dětmi, kde se vše potřebné dítě naučí.

Vysokoškolští studenti mívají štěstí, že na mnoha školách jsou vypisovány kurzy lezení. Jednou s posledních možností je vyhledat lezeckou školu, nebo stěnu ve svém okolí, kde pořádají lezecké kurzy. Horolezeckých škol není přehršel, ale určitě se dají najít. Kurzy lezení na umělých stěnách začínají být v poslední době jednou ze základních služeb, kterou stěny nabízejí. Vyhodnocení počtu stěn, které se zabývají právě touto službou, je věnována předchozí kapitola 6.7.1 Počty stěn s kurzy lezení

6.8 Výrobci horolezeckých stěn v České republice

6.8.1 Historie vzniku firem zabývajícím se výstavbou horolezeckých stěn

Když se v České republice začala psát historie umělých horolezeckých stěn, tak u nás samozřejmě žádné firmy, které by se touto oblastí zabývaly, neexistovaly. Proto úplně první horolezecké stěny vznikaly díky nadšení členů oddílů, čili svépomocí. Dopátrat se těchto prvních stěn je velmi těžké, jelikož většina z nich už neexistuje, nebo byly postupem času rozšířeny a zvětšeny. Jednou takovou stěnou, která byla postavena členy oddílu je lezecká stěna v Lomnici nad Popelkou, o které předseda oddílu tvrdí, že ji postavili již v roce 1985, což je však velmi málo pravděpodobné, jelikož v této době nebyl dostupný základní produkt pro umělé stěny – chyty. Právě oficiální výrobou chytů začali v roce 1988 Petr Polanecký a Luďek Višinský pod značkou CTH, kteří na tuto činnost získali povolení od tehdejšího Městského národního výboru. Jejich chyty, které vyráběli v malé místnosti v rodinném baráčku, se v té době staly velmi populárními a když své první zásoby chytů přivezli na filmový festival horolezeckých filmů do Teplic nad Metují v roce 1988, byly okamžitě rozprodány. Od té doby vyráběli chyty na objednávku, kterých bylo obrovské množství, jelikož každý horolezec chtěl mít vlastní domácí horolezeckou stěnu. Chyty CTH v té době

jediné oficiálně vyráběné našly místo i na prvních závodech v ČR. Jedny z prvních závodů pořádal Jindřich Hudeček v roce 1990 v lomu v Hřensku. Tyto závody byly ojedinělé tím, že byly pořádány venku na přírodní skále, na které byly jak chyty přírodní, tak právě umělé chyty CTH. V roce 1991 CTH představila své chyty na výstavě v Saltzburgu, kde sklidily velký zájem a v letech 1992-1993 se začaly dodávat pro firmu Salewa, nejprve pod značkou CTH, později již jako Salewa.

Následující firmou která rychle zareagovala na vzrůstající poptávku po lezeckých stěnách byl jablonecký Makak, který na trhu působí již od roku 1990. Nejprve byli ve výrobě chytů v pozadí právě firmy CTH, která s výrobou měla již zkušenosti a kapacitně firmu Makak převyšovala. Makak se však věnoval především výstavbou horolezeckých stěn, v které působil jediný na trhu. Tato firma již stavěla své stěny z klasických stále používaných materiálů kterými jsou překližka a dřevěné a kovové konstrukce. Za dobu své existence prošla výroba mnoha změnami, především technickými, díky kterým dokáže firma reagovat na současné požadavky a trendy. Firma patří v současné době mezi přední výrobce horolezeckých stěn v České republice, staví stěny po celé Evropě a jeho stěny lze nalézt dokonce v Asii.

V roce 1992 vstoupila na trh další firma působící v oblasti výstavby horolezeckých stěn. Firma RockPlast v roce 1994 přišla na trh s dosud v ČR neznámými materiály pro stavbu stěn, s překližkovými čtverci s plastickým povrchem. Jelikož však tato technika výroby neumožňovala maximální možnou tvarovatelnost povrchu stěn, byla v roce 1996 nahrazena výrobou panelů z tvrzeného plastu, což bylo další nevídanou novinkou v tomto odvětví. Následoval vznik dalších firem zabývajících se touto činností. Byli to v roce 1993 PILKA-Kameny, v roce 1996 firma AIX a TR lezecké stěny a v roce 1998 LunaRossa.

Tyto všechny společnosti, kromě CTH stále existují a zabývají se výstavbou horolezeckých stěn. Určitou zajímavostí, které většinu těchto společností spojuje je fakt, že je vždy založili aktivní lezci v případě Pilka-kameny, AIX a LunaRossa dokonce přední světově uznávaní lezci. Je to zajisté dáno zkušenostmi z oboru a možností vyrábět právě ty nejlepší profily a tvary podle potřeb a přání předních lezců, mezi kterými se pohybují.

6.8.2 Podíl jednotlivých firem na lezeckých stěnách v ČR

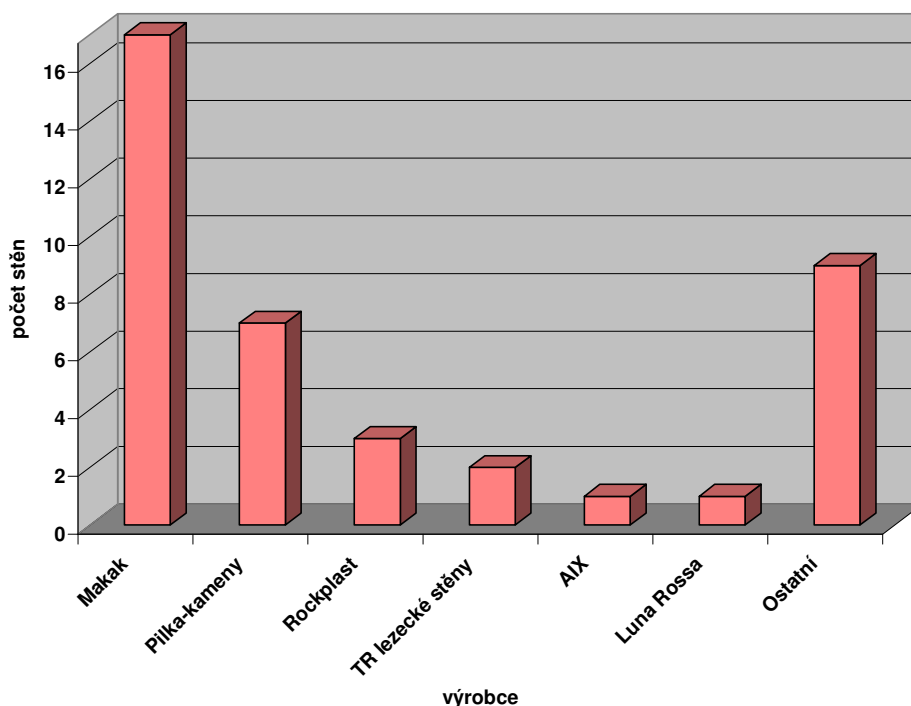
Jednou z mnoha otázek ve anketě byla otázka, kdo zhotovil lezeckou stěnu. Na tuto otázku odpovědělo 40 z 46 dotazovaných subjektů, čili většina.

V současné době se na českém trhu výstavbou horolezeckých stěn zabývá sedm firem. Tyto firmy mají výstavbu horolezeckých stěn jako hlavní, nebo jednu z hlavních činností podniku. Některé stěny byly postaveny firmami, které tuto výstavbu dělaly pouze výjimečně jako jednu zakázku, ale nepatřila do hlavní činnosti.

Tabulka č. 4 – Podíl jednotlivých firem na výstavbě stěn

Výrobce	Počet stěn
Makak	17
Pilka-kameny	7
Rockplast	3
TR lezecké stěny	2
AIX	1
Luna Rossa	1
Ostatní	9
Celkem	40

Graf č. 6 – Podíl jednotlivých firem na výstavbě stěn

Z tabulky a grafu lze vyčíst, že největší podíl na výstavbě lezeckých stěn, které odpověděly na anketu, je firma Makak. Tento fakt lze vysvětlit tím, že na trhu působí nejdéle a má dlouholetou zkušenost a tradici v tomto oboru. Dále má velký podíl na výstavbě stěn

firma Pilka-kameny se sedmi stěnami, což je ale stále o více jak polovinu méně, než právě Makak. Pilka-kameny, ač to není pravidlem, působí především v oblasti Moravy. Dále už nikdo z výrobců stěn výrazně nezasahuje do celkové produkce. Nelze říci, že ostatní výrobci nejsou aktivní, co se výstavby umělých stěn týká, ovšem nezasahují přímo do oblasti výstavby větších umělých stěn pro lezení s lanem, ze kterých byla právě tyto fakta shromažďována. Tyto ostatní výrobci se zabývají například výstavbou malých stěn ve školách a školkách, na dětských hřištích, nebo výrobou stěn a výcvikových trenažerů pro Armádu ČR. Někteří z těchto výrobců se zabývají především výstavbou dnes velmi oblíbených bouldrovacích stěn. Mnoho z těchto firem se velkou částí zabývá výstavbou stěn v zahraničí, což je většinou finančně výhodnější, než v ČR. Zahraniční zakázky se staly pro české firmy lákavými a tak, aby obstály před zahraniční konkurencí, se snaží být prvními, kteří přijdou na trh s různými obměnami, či novými technologiemi.

7 Vyhodnocení dostupných dat

7.1 Vyhodnocení současné situace

Na základě přehledů ze získaných informací bylo vytvořeno komplexní vyhodnocení současné situace horolezeckých stěn v České republice.

V České republice je vytvořena síť horolezeckých stěn, která se za dvacet let její existence rozšířila na velmi slušný současný stav více než 60 stěn. Od prvopočátků se samozřejmě vyvíjely nejen samotné technologie stavby stěn, ale též parametry stěn, na které lezci stále zvyšovali své nároky. A tak se od prostých kolmých stěn došlo až k dnešním extrémně převislým a dlouhým stěnám. Vývoj a výstavba stěn se samozřejmě za nedlouho stala předmětem podnikání mnoha firem, a tak lze v současné době nalézt sedm českých firem, které touto činností zabývají. Tyto firmy reagují na nové trendy a požadavky lezců, čímž jde technologie a vývoj stěn stále dopředu.

V intervalu od roku 1991 do roku 2007 byly dva velmi zřetelné vzrůsty počtu postavených stěn za rok. Bylo to v roce 1996 kdy se za rok postavilo šest stěn a v roce 2002, kdy bylo postaveno dokonce stěn sedm. Těmto fázím předcházelo vždy období poklesu a to dokonce až na stav, kdy se za rok nepostavila stěna žádná. Po roce 2002, kdy byl počet postavených stěn za rok nejvyšší už stav neklesl pod méně než dvě postavené stěny za rok. V roce 2006 byl zaznamenán vysoký vzrůst počtu stěn Praze, kde se v tomto roce postavily 3, s počátkem roku 2007 dokonce 4 nové stěny, čímž se celkový počet stěn v Praze zvýšil na 10. Tyto nové pražské stěny jsou velmi moderní a mohou se považovat za nejkvalitnější v České republice. Ačkoli je celkový stav počtu stěn v ČR velmi příznivý, jsou kraje, kde není horolezecká stěna vůbec, jsou to kraje Jihočeský a Karlovarský.

V České republice existuje i několik venkovních horolezeckých stěn, těch kvalitnější a především pro veřejnost je ale opravdu jen pár. Je to dáno především klimatem v ČR a množstvím přírodních terénů. Zdejší podnebí není příznivé pro maximální využití venkovních stěn a tak by tyto stěny mohly fungovat pouze omezeně v období vhodného počasí, tedy zhruba od jara do podzimu. Přírodní terény jsou však stále u většiny lezců na prvním místě a tak když je pěkné počasí, upřednostní právě je před umělými stěnami, ač venkovními.

Službou, která se v posledních letech stala téměř samozřejmostí u horolezeckých stěn je pořádání kurzů lezení. Tyto kurzy jsou pořádány většinou pro děti a mládež, ale je samozřejmě mnoho stěn, kde jsou kurzy pořádány i pro dospělé. 63% ze všech stěn pořádá kurzy lezení, z čehož 29% tvoří stěny, které pořádají kurzy pro děti a mládež a 34% stěny, které pořádají jak kurzy pro děti a mládež, tak pro dospělé.

7.2 Prognóza do budoucna

Prognóza je vytvořena na základě všech zpracovaných a následně vyhodnocených dat. Tento nástin vývoje do budoucna bere v úvahu typově stejné stěny, jako z kterých byla vytvořena všechna srovnání. Jedná se o horolezecké stěny, kde se leze s lanem a zajišťovacími prostředky, slouží pro veřejnost, čili mají pravidelné provozní hodiny. V těchto stěnách jsou zahrnuty jak stěny kryté, tak venkovní.

Do budoucna lze očekávat, že bude pokračovat podobný stav, jaký lze vysledovat od roku 2003. Je tedy možné předpokládat, že se budou stavět samostatné nezávislé stěny, čili lezecká centra, která nebudou omezena programem jiných sportů, jako se tomu děje v mnoha multisportovních halách a tělocvičnách. Samozřejmě vznik horolezeckých stěn v tělocvičnách a halách nelze zcela vyloučit, ten by se mohl očekávat nanejvýš v oblastech, kde doposud na velkém území horolezecká stěna chyběla, čili především v krajích Karlovarském a Jihočeském. Velká lezecká centra, která jsou v současné době nejvíce v Praze, mohou být stavěna i v lokalitách, kde již existuje více menších lezeckých stěn. Uživí-li se zde více stěn, svědčí to o tom, že je zde dosti klientů – lezců. V případě, že se zde postaví velké lezecké centrum, které svými parametry a službami předčí stěny ostatní, dá se předpokládat, že si lezci do tohoto centra cestu naleznou.

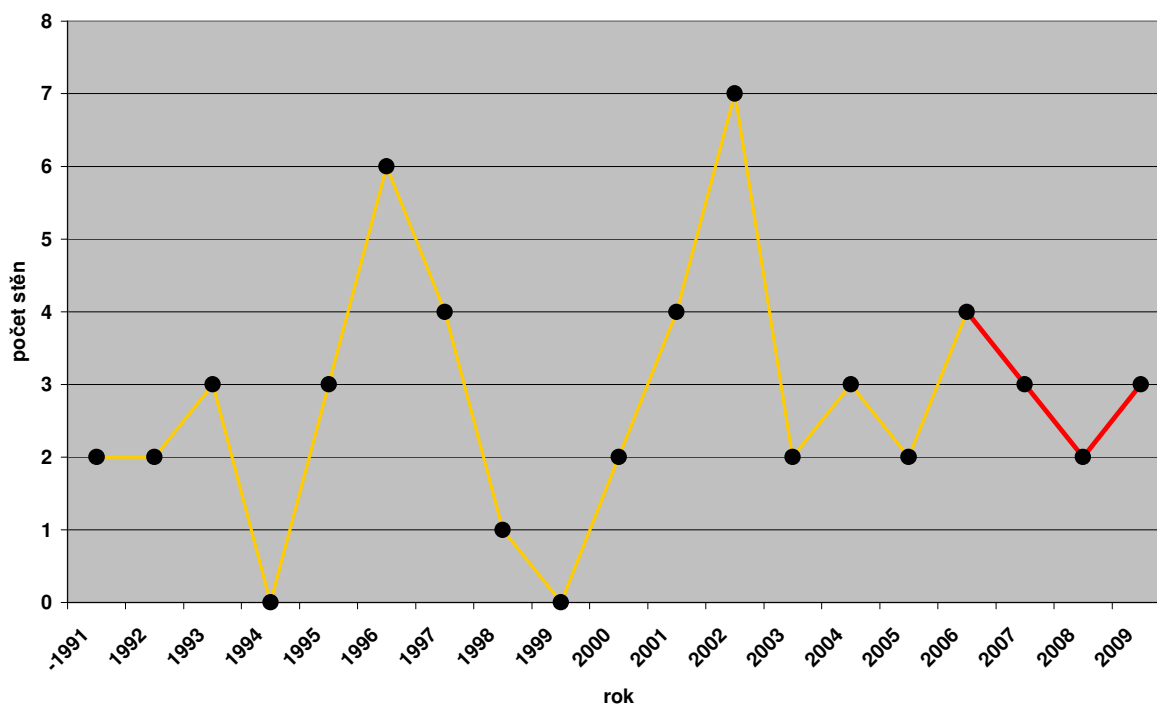
Mezi lezeckými centry mohou být samozřejmě i centra venkovní, i když jejich vznik se může jevit v klimatických podmínkách ČR jako lehce nešťastný, jelikož je provoz těchto stěn velmi omezen právě počasím. Zajisté se však najde mnoho argumentů pro tato lezecká centra, jako je pražská Gutoffka. Výstavba venkovních stěn se dá očekávat v oblastech, kde chybějí přírodní terény, čili skály a jejich návštěva je z časové náročnosti nebo pracovní vytíženosti dosti náročná. V případě, že je venkovní stěna uměle osvětlena, jeví se tato možnost lezení ve všední den takřka ideální.

Lze tedy říci, že počet postavených stěn již nebude nijak extrémně stupat, jako tomu bylo v letech 1996 a 2002. Těmto prudkým vzrůstům vždy předcházelo období, kdy za rok nebyla postavena stěna žádná, což se již od roku 2000 nestalo. Po roce 2002, kdy byl počet postavených stěn za rok nejvyšší, již počet postavených stěn za rok neklesl pod méně než dvě stěny za rok. Od roku 2003 se tedy výstavba stěn pohybovala právě v rozmezí 2 až 4 postavených stěn za rok.

Dalším faktorem, kvůli kterému se nepředpokládá rapidní vzrůst počtu postavených stěn v následujících letech, je vzrůstající oblíbenost bouldrovacích stěn, které do jisté míry klasické horolezecké stěny nahrazují.

Díky předchozímu vyhodnocení se dá do budoucích let předpokládat, že se stav postavených stěn bude nadále pohybovat v rozmezí okolo 2 až 3 postavených stěn za rok.

Graf č. 7 - Předpokládaný počet postavených stěn v jednotlivých letech

Lze očekávat, že počet stěn v Praze již neporoste, jelikož je zde v současné době 10 horolezeckých stěn, z čehož je 5 největších z celé ČR. Dalším důvodem, proč se v Praze již nabídka lezeckých center pravděpodobně nebude zvyšovat může být fakt, že zde za poslední rok a půl byla postavena 4 nová, z čehož jsou dvě rozlohou největší a nabídkou a vybavením nejlepší v ČR.

Těž se nepředpokládá růst počtu firem zabývajících stavbou stěn. Dosavadní firmy jsou na trhu již značnou dobu a jsou v tomto odvětví dostatečně známé a zaběhlé. Nová firma by musela přijít s bezkonkurenčními cenami, či závratnou technologií, aby předčila dosavadní firmy, což se v tomto oboru nedá v nejbližších letech očekávat.

8 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo vytvořit ucelený přehled o historii a současné situaci horolezeckých stěn s následným nastíněním situace do budoucna. Teoretická část byla vytvořena na základě dostupné literatury, které je velmi málo. O horolezectví bylo napsáno velmi málo knih a pokud se vzalo v potaz, že je horolezectví velmi široký pojem, bylo zjištěno, že použitelných publikací právě pro tuto bakalářskou práci je zlomek z již tak malého počtu knih. Konkrétně tématu souvisejícím s touto prací je v ČR věnována pouze jedna knižní publikace která se věnuje lezení na umělých stěnách. Přímo horolezeckými stěnami se nezabývá žádná kniha a tak byly informace zpracovány z internetových zdrojů a z knih, zabývajících se horolezectvím obecně.

Praktická část byla vytvořena především na základě ankety, která vznikla díky předchozím zkušenostem a byla rozeslána na dotyčné stěny. Veškeré informace byly zpracovány a vyhodnocovány a dle těchto podkladů a uvážení byla vytvořena prognóza do budoucna, která je samozřejmě do jisté míry spekulací a nemusí odpovídat opravdovému budoucímu stavu.

Díky bakalářské práci bylo zjištěno mnoho užitečných a zajímavých informací, které působily jako motivační prvek pro jejich další zpracování a vyhodnocení, ale není zajisté kompletním dílem, které o tématu horolezeckých stěn říká vše. Práce je vytvořena spíše jako všeobecný přehled, který zájemce uvede do problematiky historie a především současného stavu horolezeckých stěn v ČR. Bakalářská práce by mohla zajisté posloužit jako základní prvek pro další podrobnější zpracování konkrétních témat týkajících se horolezeckých stěn, které by daly i na několik dalších bakalářských prací. Témat by se našlo hned několik, jako například možnosti využití horolezeckých stěn nebo jejich reakce na nástup stěn bouldrovacích. Využití této práce vidím především u zájemců, kteří o stavbě stěny uvažují, u současných majitelů stěn, u firem zabývajících se jejich výstavbou a v neposlední řadě běžných lidí, které toto téma zajímá.

Lze říci, že cíle, které byly na začátku bakalářské práce stanoveny se podařilo splnit a to jak nejlépe to šlo, s ohledem na dostupné materiály a informace.

9 Literatura

- (1) Adrex [online]. 2003, [cit. 8. 5. 2007]. Dostupné na Internetu: <<http://www.adrex.cz/>>
- (2) Boulderbar [online]. 2007 [cit. dne 8. 5. 2007]. Dostupné na Internetu: <<http://www.boulder.cz/bb/bbinfos.php>>
- (3) Český statistický úřad [online]. 2006 [cit. 8. 5. 2007]. Dostupné na Internetu: <<http://www.czso.cz/>>
- (4) DIEŠKA, I. a ŠIRL V. *Horolezectví zblízka*. 1. vydání. Praha : Olympia 1989.
- (5) Gutoffka [online]. 2006 [cit. 8. 5. 2007]. Dostupné na Internetu: <<http://www.stenastrasnice.cz/>>
- (6) Horydoly [online]. 2003, [cit. 8. 5. 2007]. Dostupné na Internetu: <<http://www.horydoly.cz/>>
- (7) CHUDOBOVÁ, K. MČR na obtížnost na nové stěně v Praze. *Montana*, 2006, č. 5, s. 58, ISSN 1212-7957.
- (8) Lezecké centrum Mammut [online]. 2006 [cit. 8. 5. 2007]. Dostupné na Internetu: <<http://www.stenaholesovice.cz/>>
- (9) Lezecké centrum s.r.o.. *OFF*, [online]. 13.3.2006, [cit. 25. 12. 2006]. Dostupné na Internetu: <<http://www.lezec.cz/clanky.php?key=4641>>
- (10) Lezecké centrum Smíchov [online]. 2006 [cit. 8. 5. 2007]. Dostupné na Internetu: <<http://www.stenasmichov.cz/>>
- (11) MOTALOVÁ, L. *Nová venkovní stěna ve Strašnicích – Gutoffka*, [online]. 29.5.2006, [cit. 25.12.2006]. Dostupné na Internetu: <<http://www.lezec.cz/clanky.php?xtem=&key=4857>>
- (12) NetPro systems, s.r.o.. *Lezec* [online]. 2001, [cit. 25. 12. 2006]. Dostupné na Inernetu: <<http://www.lezec.cz/>>
- (13) VEPŘEK, K. *Marketingová studie sportovního zařízení - horolezecké stěny technické univerzity v Liberci*. [Bakalářská práce]. Liberec 2003. 53 s. Technická univerzita Liberec. Fakulta pedagogická. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Radim Antoš
- (14) VOMÁČKO, V. a BOŠTÍKOVÁ, S. *Lezení na umělých stěnách*. 1. vydání. Praha : Grada 2003. ISBN 80-247-0406-4.

10 Seznam příloh

Příloha č. 1	Anketa
Příloha č. 2	Přehled horolezeckých stěn v ČR

Příloha č. 1

Anketa

ADRESA STĚNY

název stěny	<input type="text"/>
ulice	<input type="text"/>
město	<input type="text"/>
PSC	<input type="text"/>
internetové stránky	<input type="text"/>

KONTAKT NA SPRÁVCE STĚNY

jméno	<input type="text"/>
telefon	<input type="text"/>
e-mail	<input type="text"/>

PARAMETRY

stěna venkovní/ krytá	<input type="text"/>
celková plocha v m ²	<input type="text"/>
výška	<input type="text"/>
převislost	<input type="text"/>
počet jištění (linií)	<input type="text"/>
počet cest (cca)	<input type="text"/>
obtížnost cest(od-do)	<input type="text"/>

rok vzniku stěny	<input type="text"/>
zhotovitel stěny	<input type="text"/>

další informace	<input type="text"/>
-----------------	----------------------

LEZENÍ PRO VEŘEJNOST

ANO NE

☐	☐
--------------------------	--------------------------

nepravidelné

pravidelné

otevřovací doba	
Ceník vstupného permanentky	

pujčovní materiálu	ANO	NE	Cena
sedák			
lano			
expresky			
lezečky			
jistící zařízení			
pytlík na magnezium			
ostatní			

lezecké kurzy	ANO	NE
pro mládež		
pro dospělé		

ZÁVODY

historie (rok konání,název, dětské,pro dospělé, oblastní,ranking,ČP..)	
--	--

plánované	
------------------	--

DALŠÍ ZAJÍMAVOSTI

--

Příloha č. 2

Přehled horolezeckých stěn v ČR

Město	Stěna	druh	plocha/m ²	rok	
				vzniku	zhotovitel
Beroun	TJ Lokomotiva Beroun	krytá	100	1995	svépomocí
Bílovec		krytá			
Brno	lezecke centrum Rajče	krytá	550	2002	Makak
Břeclav		krytá		2004	Pilka
Bystřice nad Pernšt.	Areál sportu	krytá	298	2002	Pilka
Černožice nad					
Labem	Bluecave	krytá	251	2002	Luna Rossa
Děčín		krytá			
Dvůr Králové nad					
Lab.	Hala Strž	krytá	150	1995	Makak
Havířov		krytá			
Havlíčkův Brod	ZŠ	krytá		2004	Pilka
Hejnice		krytá		1996	
Hejnice	Petra- venkovní	venkovní	110	1995	svépomocí + Makak
Holešov		krytá	120	1996	Makak
Hořice v					
Podkrkonoší	Těl.gymnázia a SOU	krytá	315	2002	Makak
Choceň		krytá			
Jablonec nad Nisou	ZŠ Mšeno	krytá	150	1992	Makak
Jeseník	HO Jeseník	krytá	80	1996	Rockplast
Jičín		krytá	250	2000	Makak
Jihlava		krytá			
Kadaň	Gymnázium v Kadani	krytá	230	1997	Makak
Kladno	HOKOK Kladno	krytá	80		
Kladno	HOKOK Kladno	venkovní	400		
Kuřim	L.S.D.-Lez.stěna Dufek	krytá	460	2001	svépomocí + Pilka
Lanškroun		krytá	250	2006	Rockplast
Liberec	TUL Harcov	krytá	300	1993	Makak
Liberec	Dlouhý most	krytá	350	2005	Makak
Litoměřice		krytá			
Lomnice nad Pop.	Sokolovna	krytá	200	1985	svépomocí
Moravská Třebová	II. Základní škola	krytá	65	1997	svépomocí
Most		krytá			
Nový Bor		krytá			

Olomouc		krytá			
Opava		krytá			
Orlová		krytá			
Ostrava	CDU Sport, s.r.o.	krytá		2002	
Otrokovice	Lez.stěna otrokovice	krytá	100		
Pardubice		krytá		2000	Pilka
Plzeň		venkovní			
Police nad Metují		krytá	250	-1991	
Polička		krytá	240	1997	Profiline
Praha	Adrenaline Pit	krytá	270	2006	Makak
Praha	Cibulka Squashpark	krytá	500	2007	Makak
Praha	Gutofka	venkovní	900	2006	TR lezecke stěny
Praha	Juliska	krytá		2004	Adrenalin sport
Praha	Mammut Holešovice	krytá	1450	2005	Makak,Rockplast
Praha	SC Palmovka	krytá	600	2002	AIX
Praha	Ruzyně	krytá	600	1993	
Praha	Smíchov	krytá	1000	2006	TR lezecke stěny
Praha	Sportcentrum Evropská	krytá	250	2001	Mgr.Vomáčko
Praha	Ultra Ant	krytá	250	1997	
Prostějov	Gymn.Jiřího Wolкера	krytá	200	2001	Makak
Příbor		krytá	84	2002	Pilka
Pustiměř	HO Rebel Pustiměř	krytá	182	1996	Svépomocí
Rožnov pod Radh.		krytá	135	2003	
Svitavy	Sport.hala Na Střelnici "U	krytá	300	2001	Makak
Trutnov	Družby"ZŠKomenského	krytá	450	2003	MONT SPLIT Trut.
Třebíč	Alpin Třebíč	krytá	250	1996	Pilka
Turnov		krytá	200	1992	svépomocí
Ústí nad Labem	FP UJEP	krytá	170	1993	Makak
Ústí nad Orlicí		krytá	60	1998	
Vrchlabí	Mango	krytá	160	1996	Makak
Znojmo		krytá			